

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Kéziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 503.
Kiadóhivatal: 379.

Általános választói jog.

Magyarország politikai válságai és sanyarúságai fölött elmélkedve, a bajok eredendő okát nem egy kiváló gondolkodó, nem egy irányító elme abban találta meg, hogy a politikai nemzet számszerint kicsiny s így kicsiny ellentállási képessége is. Ellentállási képessége a hatalom befolyásával, megvesztegetésével és erőszakával szemben. Nem vallunk tehát szegényt, ha mint a magunk meggyőződését is fejtjük ki itten, hogy Magyarországon a hatalmon levő kormányrendszer és uralkodó párt végképpen való megbuktatását mindaddig keresztülvinni nem lehet, amíg a választói jog általánosítása révén az egész nemzet politikai jogokhoz nem jut.

A bizonyítás nagyon egyszerű. 1867 óta Magyarországon a politikai nemzet nyolc-kilencszázezer emberből áll. Ennyi a választó. Ezek közül vagy százötvenezer ember tisztviselő. Tehát közvetlenül a kormánytól függ. Másik százötvenezer ember közvetve függ a kormánytól, vagyis részben fegyelmileg függ a kormánytól, — mint pl. a közigazgatási tisztviselő — részben pedig állami kedvezményeket, jogosítványokat élvez, amelyek megvonása érzékeny anyagi veszteséggel járna s amelyek megvonása pedig az állami közegek szabad intézkedésétől függ. Hogy a közigazgatási tisztviselő is a fegyelmi jog révén mily függőségi viszonyban van a kormánnyal szemben, arra nézve klasszikus példaként szolgált jó néhány évvel ezelőtt Ugron Jánosnak, az udvarhelyvármegyei erős, büszke alispánnak az esete. Ez az alispán — politikai függetlensége miatt — valóságos párbajt vívott a kormányhatalommal s bármennyire pártján volt is az igazság, a méltányosság, mégis kiüldözte állásából a jog: a kormány fegyelmi joga.

A másik típusnak — az anyagiilag függő választónak — cinikus megfélemlítését és elnémitását magunk is láthattuk a májusi választási küzdelem során. Nos hát ha e két típushoz hozzávesszük még a harmadikat: azokat, a kik a kormánypárti érdekkörbe tartozó tőkétől és nagybirtoktól függenek, aztán a negyediket, azokat, a kik akár haszonélviségük, akár egyéniségük bátortalansága következtében az uralkodó kormányrendszerhez tartoznak: akkor nem azon kell csodálkoznunk, hogy Magyar-

országon a kormányoknak mindenkor többségük van, hanem azon, hogy a választók e lekötött többsége mellett még a megvesztegetés és hatalmi erőszak: rémitgetés, szétszórás, megakadályozás fegyvereihez is kell nyulnia a kormánynak, hogy biztos többség reményében bocsátkozhassék a választásba. Bizonyára abban leli ez magyarázatát, hogy dacára a lekötött többségének, ezek a típusok még sem adnak a kormánynak többséget, mert a nemzeti érzés erősebb a lekötöttség érzeténél, hanem a hiányzó többséget a kormánynak még ily kedvező helyzetében is mesterséges uton kell előteremtenie.

De ha tekintetbe vesszük a függetlennek ítélt választók korlátozott számát — alig néhány száz-ezeren vannak ilyenek — a kormány óriási hatalmi eszközeit, a melyek az ország aránylag kicsiny területén képesek arra, hogy egyszerűen minden egyes választó polgárt ekszisztenciális kérdésében támadjanak meg és ragadjanak magukhoz, — akkor meg kell értenünk azt, hogy 67 óta a liberálisnak nevezett kormányrendszer mért nem igyekezett önmagától kiterjeszteni a politikai jogokat s mi több, minden erre irányuló igazolt törekvésnek mért állotta ridegen útját. Megszülethettek Magyarországon a legegészségesebb politikai gondolatok; létrejöttek tervek és programok, dicsően korszerűek és nemzeti; megjelölhették az egészséges, virágzó fejlődés, a nemzeti és gazdasági haladás mértánilag pontos útjait: a konzervatív, császári, szolgálalkú, nemzetellenes kormányrendszer háboríthatlanul vírágozhatott tovább, mert ama gondolatok, tervek, programok és utjelzések igen kitűnők és üdvösek lettek volna ugyan, de a gyakorlati életben sohase érvényesülhettek. Nem érvényesülhettek, mert ahhoz a föltételhez voltak kötve, hogy a képviselőházban többségre jussanak, ámde a kormány mindenkori többsége föltétlenül biztosítva volt. Szörnyű, méltatlan, egyenlőtlen és meddő harc volt ez a jobbakra törekvő magyar nemzet és a többségi uralomra cinikus számítással berendezkedett osztrák császári hatalom között.

És hogy a föltétlen többségnek ez az erőzete és hatalmi tulcsapongása mily végzetesen fölforgatta magát alkotmányos intézményeink egyensúlyát is: azt legjobban bizo-

nyítja a törvényhozás és kormánykört való viszony vizsgálata. A legutóbbi politikai események szomorú tanulsága, hogy Magyarországon immár nem a kormány függ a parlamenttől, hanem a parlament függ a kormánytól. Okos kormánytól, hazafias kormánytól, aztán boldog és nemzetellenes kormánytól egyaránt. A többségi elvnek Tisza által produkált cézári tulhajtása sem egyéb, mint a parlament szuverenitásának a kormány lábai alá való tiprása. Mert az a többség csak a Lloydklubban van meg, onnét tör be a törvényhozás termébe s erőszakával csupán bitorolja magának a törvényhozásnak akaratát. Hiszen a törvényhozás a maga fenségében nemcsak a nemzet egy részének, — habár tulnyomó részének is — hanem mindig a nemzet egyetemének képviselése. Nálunk ez immár nem így van s azért máris meg van hamisítva az igazi parlamentarizmus; ha pedig a többségi dühöngés kielégül: tökéletesen és vigasztalanul meg lesz hamisítva.

Ezek a tapasztalatok vezettek rá bennünket arra az igazságra, hogy Magyarországon ma első és legnagyobb nemzeti érdek az általános választói jog kivívása. Természetesen: a magyar hadsereg, az önálló vámterület s a többi nagy törekvés abszolút becse hasonlíthatatlanul nagyobb. De az általános választói jog értéke relative éppen azért nagyobb mindennél, mert legfőbb nemzeti javainkat, jogainkat és érdekeinket nélküle ki nem vihatjuk. Nem vihattuk ki 67 óta s nem fogjuk kivívhatni állandósítottan most sem.

Huszmillió magyar követelheti itt az önálló vámterületet és magyar hadsereget s más alapföltételeit a magyar állami élet nagyszerű föllendülésének, de ha a tényleges választók ötszázezernyi függő, megfélemlített és megvásárolt többsége a kormányra szavaz: huszmillió magyar hő törekvése mindhiába való. Kisebb arányban ez a helyzet képe ma és ez volt 67 óta minden választás után.

Legfőbb, legnagyobb nemzeti érdekünk tehát az általános választói jog kivívása. Ha lehetséges volt a százezerek korrumpálása, prostituálása, nem lesz lehetséges a millióké, magáé a nemzeté. A nemzetiségekkel ne rémitsenek. A nemzetiségi választók számaránya változni nem fog, sőt a kerületek igazságos beosztása által még csökken is majd. A szociális kérdéssel egyszerűen

utalunk Kemety Károly dr. karácsonyi tanulmányára. A magyarság ereje pedig egyenesen győzhetlenné válik s míg belső államéletünkben megszűnteti azt a mostani kárhuzatos anomáliát, hogy a kormány áll a parlament fölött, addig Ausztriához való viszonyunkban egyszer s mindenkorra leszámolhat az osztrák császári hatalom alkotmányos abszolutizmusával.

És akkor legalább egy nagy lépéssel tovább haladunk történelmi fejlődésünk útján. Hogy az élet, vagy megsemmisülés felé-e? Ki tudja azt, de legalább kivergődünk jelenlegi szörnyű állapotunkból, a melyben a nemzet, mint Prometheus, a tehetetlenség sziklaoldalához van láncolva s ebben az állapotában tűnie kell, hogy az osztrák sasonaponkint meglátogassa s kiszakítsa szívet és máját gyökerestül.

sz. a.

Az apja fia. Sepsiszentgyörgyön a választási mozgalmak a jövő héten indulnak meg. Ekkor lesznek a jelölő gyűlések. A kormánypárt jelöltje ez idő szerint Beksics Gusztáv, a jelenlegi képviselő, de ez még nem végérvényes. Beszélnek arról a meglepetésről is, hogy Beksics neve csak cégér, de az utolsó órában pattan ki majd az igazi jelölt, valami ifju akarnok személyében, a kinek becsempészésével apai mameluk érdemek jutalmaztatnának meg. Ellenzéki jelölt úgy látszik lesz, nem is egy s így a diadal nem lesz olcsó. A hangulat határozottan az ellenzéknek kedvez.

A tisztviselők

és

a választások.

Egy kolozsvári állami tisztviselő levele.

— január 5.

Egy magasrangú kolozsvári állami tisztviselőtől a következő érdekes cikket vettük:

Az ország másodszor is belejutott az ex-lex állapotba, mely nemcsak állami belserveszetünkre, de alkotmányos életünkre is terhes sulyként nehezedik.

Ezt a törvénytélküliséget Bánffy is a nemzetre hagyta, de midőn ezeréves alkotmányunk corpus inrisának határkövéhez ért, tisztelettel megállt s mert hatalmi vágyainak elérésére jogainkon kellett volna keresztülgázolnia, visszaadta a királynak mandátumát.

De Tisza nagyobb legény akar lenni, ő tovább megy és jóllehet jogtudósaink meg nagynevű államférfiaink az ex-lex-ben való választ-

tást törvénytelennek jelentik ki mégis rávette a koronát, hogy a házat felosztva a nemzet egy nyilvánvaló törvénytelenégről megkérdeztessék.

Mint az alföldi juhászbojtár szemére huzá kalapját, kiáll a fergetegbe és nem fél, hogy a nemzet haragja elsepri görcsösen megragadott hatalmi polcáról.

S vajjon kikre számít a miniszterelnök ur ezen új választásokon?

A népre?

Hiszen a hatvanhetes alapra fektetett ferdeirányú politikával tönkretették még az alföldi gazdagabb kisbirtokosokat is és a folytonos adózási rendszer emelésével a kivándorlás szomorú útját készítették elő, melyen évről, évről minél többben hagyják itt a szegényült hazájukat. Eként a nép tudni fogja kötelességét, szükségtelen tehát hivatkozni lelkiismeretükre, ha a szavazó urna elé állanak.

Akkor talán az állami tisztviselőkben bizik? Ezt is nagyon rosszszul gondolja.

Mert nyílt titok, hogy az állami tisztviselők ezt a kormányt támogatni nem fogják, mikor az őket megillető jogoktól éppen ez által a kormány által fosztattak meg.

Hiszen nem is kell messzire visszamenjünk, itt a fizetésük rendezése. A becsületes és az állami tisztviselők szomorú helyzetét méltányoló Széll kormány megalkotta erre nézve a formulát, mely által minden fizetési fokozatba levő tisztviselőn egyformán segítve lett volna. Jól lehet ez a tervezet a pénzügyi bizottságon átmenni.

Tiszának első dolga volt megváltoztatni és a tisztviselők fizetésének törvény útján való szabályozása helyett a pótlék rendszert hozta be, mely egyeseknek érdekeit nem csaknem emeli, hanem nagyrészt meg is nyirbálja. Az ő elfogadott szisztémája szerint az I-ső fizetési fokozat betöltetlenül maradván, az ebbe tartozó 8—10 éves tisztviselők az alacsonyabb fizetési fokozatba tették s egyenlő fizetést nyertek 1—2 éves kollégákkal annyi becsületes és terhes szolgálatauk után.

Ha egyéb nem is volna, ez is elég ok lehetne arra, hogy vagy az ellenzékre szavazással vagy a szavazástól való tartózkodással az ilyen kormányt érvényesíteni ne engedjék. A megyei tisztviselők, kik valóban praedestinálva vannak a szavazatok leszállítására, megkaptak mindent a mit kértek, de az állami tisztviselők mostoha gyerekként hagytak a régi nyomorban és küzdésben. Most pedig a drágasági pótlék kiosztásával a megkezdett művet be is fejezte a kormány. A vidéki állami tisztviselőket teljesen számításon kívül hagyva, a fővárosiak részére a XI. és X. fizetési fokozatba lévőknek 120 koronát adtak.

Jól lehet ezen csekély segély öszszegyet a budapesti állami tisztviselők részére is csekélynek tartjuk szavunkat emeljük fel az igazság-

talán eljárás miatt, melylyel a vidékiekkel szemben eljárak. — Vegyük csak Kolozsvárt.

Van-e ennél drágább város, hol úgy az élelmészési, mint a lakás viszonyok horribilis drágán oldhatók meg...

Miért nem kaptak hát az itteni állami tisztviselők is abból a drágasági pótlékból?

Hiszen Budapesten ugyiszólva könnyebb a megélhetési mód, mint nálunk, hol a magasabb hivatalok és felsőbb iskolák sokasága mindenféle téren az árakat a legmagasabbra emelték.

E miatt az összes vidéki városokban nagy az állami tisztviselők elkeseredése, melynek bizonyára meg lesz a választásokon a hatása. Ez akkor is bekövetkezhetnék, ha Tisza István miniszterelnök a legutóbb megtartott főrendiházi ülésen be nem jelentette volna azt, hogy ő tiszta választást akar, hol a tisztviselők senki által semmiféle fenyegetéssel nem lesznek presszionálva, de így még nagyobb nyugodtsággal adhatnak elégedetlenségüknek kifejezést.

Az egész országban ez a tisztviselők hangulata s a kormány csúnyán fogja megfizetni, hogy az állami tisztviselők érdekeinek megvédése helyett, anyagi romlásukat a szűkkeblűséggel előmozdította.

Nem marad más a mostani kormány támogatására mint a nemzetiség, de azok is mindenféle szervezkedni kezdték s különösen a románok megváltoztatva a hagyományos passivitást arra törekednek, hogy saját embereiket vihessék be a parlamentbe.

Tisza István hetvenkedése tehát korai, mert a nemzet itélő székének azok a tagjai a kiket az előbb felsoroltunk. Itt Kolozsvárt különösen nem ér célt a kormány, midőn Feilitzsch br. akar szebedezni mandátumot, azoknak az állami tisztviselőknek támogatásával, kikről egy beszédében kijelentette, hogy revolverezést kóvettek el az állammal szemben, midőn követelték a fizetésrendezést.

Egy tisztviselő.

Lesz-e Tiszának többsége? Ez a kérdés foglalkoztatja már ma, a választási mozgalom legelején a komoly és kevésbé komoly politikusokat és minthogy Magyarországon ma mindenki politizál: tehát egész Magyarországot. Hát persze, hogy lesz többsége, mert nem volt még Magyarországnak olyan miniszterelnöke, a ki saját képerre faragott többséget ne tudott volna magának teremteni. Mivelhogy pedig azt hajtogatják Tisza István grófról imádói, udvari poétái és udvari vezércikkírói, hogy ő az igazi magyar nemzeti fajpolitikának vastagnyaku „apostola”, hát nézzük, honnan is fog előkerülni Tisza többsége. — Ime: A román Alsó Fehérmegye szállít neki 6 mandátumot, a nagyrésztben román s né-

met Aradmegye 7 mandátumot, a tót Barmegye 4 mandátumot, a tulajdonon német és szláv Bácsmegye 13 mandátumot, Beregmegye ruthén része 2 mandátumot, a román és német Beszterce-Naszód 2 mandátumot, Békésmegye tót része 3 mandátumot, Biharnak román része 3 mandátumot, a német és román Brassómegye 4 mandátumot, a román Fogarasmegye 2 mandátumot, Gömör-Kishontnak tót része 2 mandátumot, Háromszéknek román része 4 mandátumot, Hontnak tót népe 2 mandátumot, a román és német Kis-Küküllőmegye 3 mandátumot, a román Kolozsmegye 5 mandátumot, a román Krassó-Szörény-megye 7 mandátumot, a tót Liptó-megye 2 mandátumot, Maros-Tordának román népe 2 mandátumot, a román és ruthén Máramarosmegye 6 mandátumot, a román és német Nagy-Küküllőmegye 4 mandátumot, a tót Nyitra-megye 3 mandátumot, Pozsonynak tót és német része négy mandátumot, Sopronmegye német része 2 mandátumot, Szatmármegye román része 6 mandátumot, a német és tót Szepesmegye 5 mandátumot, Szolnok-Doboka román népe 5 mandátumot, a német, szerb és román Temesmegye 8 mandátumot, a német, szerb és román Torontál 11 mandátumot, a tót Trencsén 8 mandátumot, a tót Turóc 2 mandátumot, Zemplén ruthén népe 3 mandátumot, a tót Zolyom 4 mandátumot, az olasz Fiume 1 mandátumot, a keverék Budapest 8 mandátumot. Ez kitesz a 413 magyarországi kerületből 185-öt. Ha ideszámítjuk még a 40 horvát képviselőt, a Tisza többségének 90 százaléka ime nem magyar kerületekből kerül, a magyar kerületekből alig 20—30-at tud maga mellé állítani. Eszünk ágába sem jut lesajnálani a nem magyarajku polgárokat, de mégis csak különös, hogy Tiszát jóformán kizárólag a nem magyarajkuak támogatják az ő „fajmagyar” politikájába, míg a „hazaáruló” ellenzék csaknem kizárólag a magyar kerületekből kerül ki...

Közgazdaság.

Szterényi József Erdély iparáról.

Szterényi miniszteri tanácsos cikket írt Erdély iparáról. Ebben a cikkben felsorolja, hogy mi mindene van Erdélynek. Van munka-ereje, van vasa, gyapja, lenje, kenderje, márványa, fája, van szene, fogyasztása, társadalmi érdeklődése, hatósági és kormánytámogatása, van jó viziéreje, népének munkaügyessége és mégis, mégis ebben a bőséghálmazatban is ipara elenyésző, népe

tétlenül és nyomorogva él, kincsei kihasználatlanul hevernek. Mi hát ennek az oka? veti föl Szterényi a kérdést, 1905. január 1-én. „Egyes-egyedül a tőke, a vállalkozási szellem és a speciális szaktudás hiánya” — válaszol rá meg ő maga.

Ez mindenesetre frappáns válasz, különösen a magyar iparfejlesztési akció főintézőjétől, akinek éppen az lett volna és éppen az a hivatása, hogy a tőkehiányon való segítséssel, a vállalkozási szellem emelésével és a szaktudás fejlesztésével hasson a magyar iparra fejlődően. De Szterényi az oknyomozás terén a féluton állt meg, mert azt már nem kérdezte meg: „És miért nincs tőkéje, vállalkozási szelleme és szaktudása Erdélynek?” Amiért, hogy erre az lett volna az egyetlen igaz válasz: mert nincs gazdasági önállósága. És még tovább is mehetett volna a kérdésben: „S miért nincs gazdasági önállósága?”

Mert azok, akik ezt szükségesnek tartják, meggyőződésüket a suba alá rejtik, mert azok, akik a magyar ipar fejlesztésére hivatottak és kötelesek, ezt csak addig a határig merik tenni, ameddig a hatalom kegyének a sugara elér. Ezért pang Erdély ipara.

Országos iparospárt. Gelléri Mór kir. tan., az országos iparegyesület közlönyében mérges hangú kis cikkelyben szereli le azt a mozgalmat, mely egy országos iparospártot akarna a választások alkalmából szervezni. Gelléri Mór mindenkit illetéktelennek tart egy ilyen párt szervezésére, aki nem tartozik a „legális” ipartestületek klikkjeibe, a ki nem Gellériket ismeri el a magyar ipar „érdemes” uttörőinek és aki nem veti magát alá annak a lanyha és erőfletlen iparpolitikának, melyet az országos iparegyesület, a siker látszatának kizárásával folytat. Kevélyen utal Gelléri saját egyesületére meg a többi hivatalos testületre, a melyek igen hivatott szószólói a magyar iparnak — ő szerinte. Iparospártra nincs tehát szükség és iparospárt hát nem is lesz. Nem lesz a választásokon és nem lesz — biztos lehet benne Gelléri Mór — a képviselőházban sem. Minek is lenne. Hiszen egy ilyen párt folytonos élő tiltakozás lenne a közös vámtérület ellen és ettől — brrr! — megborzong Gelléri Mór kir. tan. ur háta. Gelléri ur bágyadt hangon meri ugyan az iparosoknak az önálló vámtérületet figyeimükbe ajánlani, de hogy képviselőket válasszanak, akik az önálló vámtérület mellett az országházban is küzdenek és akik a magyar ipar érdekeinek ott is szószólói legyenek, ezt a gondolatot elűzi Gelléri Mór kir. tan. ur.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Wesselényi Miklós-utca 13. szám alatt, a mai követelményeknek megfelelően berendezett

vizvezetékészereítő üzlet

nyitottam. Elvállalom: fűrdőszobák, szagtalan klotzetek és közkutak szivattyú-felszerelését, melyeknek pontos javításáért felelősséget vállalok.

Szakmámat 20 éven keresztül Budapesten, mint önálló szerelő folytattam és Kolozsvárt 8 évig nagyobb vállalatoknál dolgoztam.

Mindennemű munkákat saját magam végzek, ugyiszintén mindennemű légszesz- és villanycsengő-felszerelést és javítását pontosan és legutányosabb árban.

Egy évi jókarban tartásért:

1 clozett után . 6 korona	1 földalatti fölzáró föcsap
1 kagyló után . 3 korona	után 8 korona
1 közkut után . 5 korona	1 fűrdő után . . 8 korona

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezik

Szüics János,
vizvezetékészereítő vállalkozó.

A választások!

Királyi meghívó levél. Belügyminiszteri körrendelet.

Elfogyott a kormány pénze!

Tisza a királynál. — Az ellenzék hangulata. — Választási mozgalmak.

Bánffy báró megtagadta a vallomást.

— Express-tudósítás. —

Budapest, január 5.

A választások a törvényszabta legrövidebb idő alatt meglesznek; a kormány a választások elrendelésének biztos tudatában előre felkészült és most az ellenzéknek vélt ártani, ha rövid határidőt szab. Az ellenzék azonban örül a gyors lebonyolításnak, mert sok fölösleges korteskedéstől szabadul meg és hamarabb fog ismét Tisza Istvánnal szemben állni, hogy végleg leszámoljon vele. Ma jelent meg a királynak következő meghívólevele:

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF
ISTEN KEGYELMÉBŐL AUSZTRIAI CSÁSZÁR,
CSEHORSZÁG KIRÁLYA S. A. T.
ÉS
MAGYARORSZÁG APOSTOLI KIRÁLYA.

Kedvelt Hiveink!

Uralkodói kötelmeinkhez tartozván az ország törvényeinek hü és pontos végrehajtása fölött örködni:

Mint hogy az 1848. évi IV-ik t.-c. I. §-a az országgyűlést évenként Budapestre egybehivatni rendeli és mint hogy számos függőben lévő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürögösen követelik:

Magyar minisztertanácsunk előterjesztésére elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó év februárius havának 15-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest székesfővárosunkba egybehívjuk.

Minekfolytán Nektek ezennel komolyan meghagyjuk, hogy haladéktalanul megtegyétek mindazokat az intézkedéseket, a melyek a törvény értelmében szükségesek arra, hogy az 1874. évi XXXIII. és az 1899. évi XV. t.-cikk által rendelt módon és a fenálló törvények által meghatározott számban megválasztandó képviselőitek ezen az országgyűlésen megjelenhessenek és a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindulhasson.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradtunk.

Kelt Budapest székesfővárosunkban, ezerkilencszázöt évi januárius havának negyedik napján.

Ferenc József s. k.

Gróf Tisza István s. k.

Ugyancsak ma jelent meg a belügyminiszter körrendelete a

központi választmányokhoz; ez a rendelet a következő:

„A magyar királyi belügyminiszter folyó évi 292—1903. I—a. számú körrendelete valamennyi központi választmányhoz;

az 1905. évben megejtendő általános képviselőválasztások tárgyában.

Ő császári és apostoli királyi Felvége a jövő 1905—1910 országgyűlést az 1905. évi február hó 15-ik napjára legkegyelmesebben egybehívni méltóztatván: egyidejűleg intézkedtem, hogy a kegyelmes királyi meghívólevelek a törvényhatóságok és az önálló képviselőküldési joggal felruházott városoknak, illetve községeknek a mai napon megküldesenek.

Tekintettel ezen legfelső elhatározásra, az 1874. évi XXXIII. törvény-cikk 56. §-ának rendelkezéséhez képest az általános képviselőválasztások megejtésére a folyó évi február hó 26-ik napjától március 4-ik napjáig bezárólag terjedő tíz napi határidőt tűzöm ki.

Midőn erről a címet értesitem, egyuttal felhívom, hogy az idézett törvény 57. és 58. §§-aiban foglalt rendelkezések képest, a kegyelmes királyi meghívólevélnek a közgyűlésben (képviselőtestületben) történt kihirdetése után következő napon okvetlen összeülvén, az általános választások napját a fentebb meghatározott 10 napi határidőn belül tűzze ki s az 58. 60 61. §§-ok szem előtt tartása mellett tegye meg mindazon intézkedéseket, amelyek a cím feladatát képezik, egyidejűleg az 1874. évi XXXIII. t.-cikk 63. §-a értelmében, ugy ezen törvény 68. és 75. §§-ai, valamint az 1899. évi XV. t.-cikk 153. 155. és 156. §§-aira való figyelemmel, az előirt tartalmu hirdetmény kibocsátásáról is gondoskodják s annak szó szerinti szövegét a vonatkozó ülési jegyzőkönyvbe vegye fel. Mint hogy a most megejtendő általános képviselőválasztások alkalmával kizárólag azok a rendelkezések irányadók, amelyek az elmult általános képviselőválasztások alkalmával már érvényben voltak, tekintettel arra, hogy hivatali elődöm 1901. évi szeptember hó 10-én 98.976. sz. alatt kiadott körrendelete minden irányban részletes utbaigazítást és utasítást ad, ezuttal a részletekre kiterjedő utasításokat mellőzöm és a címet az idézett körrendeletben foglaltakban való szigoru alkalmazkodásra hívom fel. Az időközben szerzett tapasztalataim alapján azonban szükségesnek látom a címet ezuttal a következőkre figyelmeztetni,

A választási okiratok szövegének szabotosság indokából a választási elnököket egyebek közt a következőkre is figyelmeztesse: A választás lefolyásáról, valamint a szavazatszedő küldöttségek működéséről szóló jegyzőkönyvek szerkesztésénél szigo-

ruan az általam egyidejűleg megküldött jegyzőkönyvi minták veendő irányadóul. A választás összes lefolyásáról szóló, az 1894. évi XXXIII. törvény-cikk 87. §-ában előirt tartalmu jegyzőkönyvben, az 1899. évi XV. törvény-cikk 156. §-ában megkivánt 10 ajánló nevét minden jelöltre nézve sorolják fel. Mint hogy az előző általános választások alkalmával több esetben tapasztaltott, hogy a választók személyazonosságának ellenőrzésére hivatott hatósági közegek az 1899. évi XV. törvény-cikk 153. §-ában előirt azon kötelességüknek, hogy a választás helyén pontosan megjelenjenek s a záróra alatt is a választás helyén tartózkodjanak, eleget nem tettek, indokoltnak mutatkozik, hogy a cím az idézett törvényben megjelölt hatósági közegek kirendelése és megfelelő utasítással való ellátása érdekében az illetékes hatóságokat kellő időben külön is keresse meg.

Ami a képviselőválasztásokkal kapcsolatos kiadásoknak az állampénztár terhére való felszámíthatását illeti, erre nézve a címet a következőkről tájékoztatom:

A választás céljaira ott, a hol erre a választás zavartalan lefolyásának biztosítása szempontjából alkalmas helyen fekvő megfelelő ingyenes helyiségek állanak rendelkezésre, első sorban ezek veendő igénybe. Oly esetekben, midőn megfelelő ingyenes helyiség hiányában akár kibérlés, akár pedig fabódé felállításának szüksége állana elő: a legszigorubb takarékoság tartandó szem előtt. Megjegyzem, hogy építkezés esetén, a mennyiben a felszámított összegéről szóló számlák tulmagasaknak látszanának, az állampénztár terhére csupán a műszaki és számviteli szakvizsgálat által indokolt költségeket fogom átvenni. Végül felhívom, hogy az országgyűlési képviselőválasztások megejtése céljából tett összes intézkedéseit pontosan feltüntető ülési jegyzőkönyv másodpéldányát esetről-esetre, legkésőbb azonban az ülést követő napon, mulhatatlanul terjessze fel.

Budapest, 1905. évi január hó 4-én.

Tisza s. k.

Tisza a királynál.

A király ma délután három óra harminc perckor utazott innen Bécsbe. Elutazása előtt gróf Tisza István miniszterelnököt egy óráig tartó magánkihallgatáson fogadta. A miniszterelnök a választási kilátásokról tájékoztatta az uralkodót.

Az ellenzék hangulata.

Ma délelőtt még sokan voltak a függetlenségi pártkörben. Kossuth Ferencz, Szederkényi Nándor, Tóth János, Barabás Béla, Hentaller Lajos, Bakonyi Samu, Smialovszky Valér, Ernst Sándor, Thaly Kálmán és mások jöttek el, hogy résztvegyenek azon az ünnepen, amelyen délelőtt tizenegy órakor a Kerepesi-úti temetőben Beöthy Ákos emlékének áldoztak. A vezérlőbizottság ma tartott ülést, de Kossuth Ferencz, Tóth János alelnökkel és Pallay Sándor titkárral kora reggeltől már lázas munkával dolgozott a jelentéseken. Ma az ellenzék jelöltjeinek a száma megközelítette a háromszázat. És még egyre érkeznek küldöttségek az országból, melyek új jelölteket kérnek.

Sokat beszéltek a pártban a teg-

napi bucsulakomáról is, amelyen nevezetes kijelentések történtek s amely eklatáns tanúsága az ellenzék lelkes, friss és harcra kész hangulatának. Eötvös Károly célzása, amely az Uj pártnak függetlenségi alapokra való helyezkedésére vonatkozott, szintén hattással volt. A legnagyobb érdeklődést azonban báró Bánffy Dezső beszéde kellette, amelyben a volt miniszterelnök a maga tapasztalataira támaszkodott, festett meg elrémítő adatokat arról a presszióról, amelyet a választókra gyakorolhatni. A beszédnek volt egy passzusa, a mit minél szélesebb körben kell terjeszteni.

Világosítsuk fel a tisztviselőket — mondotta Bánffy — hogy ne tartsanak holtmi büntetésektől. Áthelyezések és a presszió egyéb módjai meghiusulnak, ha tömegben állanak együtt; egyet, tizenkettőt könnyen el lehet tiporni ezerkettőt már nem. Szeretném látni azt a hatalmat, a mely velük így boldoguljon. És most be kell vallanom valamit. Sohasem adtam semmit arra, hogy beszédeim miképpen jelennek meg. Mit, hogyan közöl belőlük a sajtó. Sohasem törődtem gyorsíróval, nem rendeltem a hátam mögé ilyen urakat. De most az egyszer szeretném, hogy e néhány szavam nyilvánosságra kerüljön és kérem a sajtót, hogy erre nézve segítséget nyújtson. Kérem a képviselő urakat is, hogy terjesszék minéi szélesebb körben.

Nincs pénz.

Az ellenzéken meglepéssel beszélnek arról a hírről, amelyet a kormány párt nagy megrémülés referál. Tudniillik kevés a pénz. Br. Vojnits István, a főkincstárnok, valószággal kergeti magától a jelölteket, akiknek kevés a velük kiosztott segítség:

— Nincs több! Ha nem tetszik, ne lépjenek fel. Bukjatok meg!

Ugy látszik, a kormány párton tulajdonoson bizakodnak a választási elnökök erőszakoskodásában és a hivatali korrupcióban.

Választási mozgalmak.

Megkergetett képviselőjelölt. Hatvanról jelentik: Bíró Lajos, a gyöngyöspatai kerület képviselője mult hó 30-án Páztón korteskedett. Ekkor a választók elől kénytelen volt — téli kabátját elhagyva — megszökni. Közben a választók parádicsommal és tojással dobálták. Ugyanaznap a hatvani állomásról ezt írta a szabadelvű párt: „Nem merek Hatvanba bemenni, mert félek, hogy a hatvani választóknál nagyobb inzultusnak teszem ki magamat.“ Az ellenzéki jelölt megválasztása biztos.

A szécsényi kerületben a szabadelvű párt báró Nyáry Albertet állította fel. Vele szemben a néppárti gróf Majláth Géza megy a küzdelembe.

A szigetvári kerületben Pályi Ede a „Magyar Szó“ szerkesztője, negyvennyolcas Tisza-programmal kor-

teskedik. A darányi evangélikus pap jár vele, de az ál-ellenzéki próbálkozás akkora felháborodást keltett már is a megyében, hogy a vállalkozásnak igen különös vége lehet. Olay Lajos megválasztása bizonyos.

Szentesen Molnár Jenőnek még mindig nincs komoly ellenjelöltje.

Gödöllőn a kormánypárt dr. Darvas Fülöp ügyvédet lépteti fel. Vele szemben dr. Thaly László küzd ellenzéki programmal.

A *sziráki* kerületben Sréter Alfréd valószínűleg elbukott. Ellenzéki programmal Kubinyi Márton erdélytársai nagybirtokos lép fel.

Bánffy Dezső a rendőrségen.

A december 13-án a képviselőházban történt dolgok miatt a rendőrség negyvenkét volt ellenzéki képviselő ellen indított eljárást lázítás és idegen vagyon rongálása címén. Tóth János rendőrkapitány adlátusával Tóth Imre fogalmazóval tegnap kezdte meg a kihallgatások hosszú sorozatát, Nosz Gyniát és Pozsgai Miklóst idézvén meg. Mind a ketten megtagadták a vallomást azzal az indoklással, hogy ők csak a képviselőháznak tartoznak felelőssel. A Ház elmulasztotta a felelősségrevonást, másnak nem felelnek. A kapitánynak arra a kérdésére, hogy akkor sem felelnek-e, ha ez rájuk nézve hátránnyal járna, azt felelték, hogy: nem. Ma elsőnek Lovászy Mártont hallgatták ki, a ki fél tíz órára volt megidézve. Lovászy ugyanazokra a kérdésekre ugyanugy válaszolt, mint a tegnap kihallgatottak Tíz órakor rohogott a főkapitányság Zrinyi-utcai kapuja elé *Bánffy Dezső* kocsija. *Bánffy* mosolyogva lépett ki belőle egyenesen a második emeletre ment, ahol azonnal megkezdődött a kihallgatása.

— **Nagyméltóságodat azzal vádolják** — mondta neki a kapitány — **hogy ön volt a december 13-án a képviselőházban történteknek az értelmi szerzője.**

— Én szolidáris vagyok mindazokkal, a kik ellen ebből az ügyből kifolyólag vizsgálatot indítottak. Én csak a képviselőháznak vagyok felelős azért, amivel engem, mint képviselőt vádolnak.

— **Bátor vagyok** Excellenciádat figyelmeztetni, hogy a vallomás megtagadásából esetleg hátrány háramlik Önre.

— **Még sem vallok.**

Ezzel aláírta a jegyzőkönyvet és távozott. Utána Nessi Pált, Krasznay Ferenczet, Holló Lajost és Eötvös Károlyt hallgatták ki. Ők is megtagadták a választ.

Délután folytatták a kihallgatásokat. Ugy értesülünk, hogy a megidézett volt képviselők közül azok,

a kik november 18-án szólásra voltak feliratkozva, de az elnöksényje miatt attól elesetek, feljelentést tesznek a bíróságnál a kormány, a szabadelvű-párt és a Ház elnöksége ellen, mert megátolták őket törvényes jogaik gyakorlásában.

Ejjel jelentik: **A december 13-iki események miatt törvénybe idézett képviselőkkel a rendőrség befejezte a vizsgálatot.** A 43 képviselő közül csak 26-ot tudtak kihallgatni, mert a többi vidéken van. Az iratokat holnap átteszik az ügyészséghez.

A marosvásárhelyi gyűlés. *Kossuth* Ferenc a szövetszertett ellenzék vezére tegnap a következő sürgönyt intézte Sebest Déneshez Marosvásárhely képviselőjéhez:

A szövetszertett ellenzék tagjai Apponyi Albert gróf vezérlete alatt Marosvásárhelyre érkeznek, ez alkalommal az erdélyrészi szervezkedés tanácskozás tárgyát képezi.

Kossuth.

Krónika.

Erdélyi ujságíró — az ujságírókról.

A kezdődő magyar ujságírodalomnak egyik legértékesebb alakja és leghivatottabb munkása volt az erdélyi származású *Pánczél* Dániel, ki erdélyi ember léte társával, a kolozsvári eredetű *Szacsavay* Sándorral, a XVIII. század legnevezetesebb lapját a bécsi Magyar Kurir-t, 1793-ban pedig a „Pétsi Magyar Merkurius“-t önállóan szerkesztette. A régi magyar zurnalisztika legnevezetesebb vállalatát és legkiválóbb sikereit ennek a két erdélyi embernek köszönhetjük, kik nélkül talán félszázad múlva sem érte volna el ezt a fejlettséget, melyet két-három évtized alatt megfutott. *Pánczél* Dániel, mikor a Magyar Merkuriumot megindította, mindjárt a második számban az ujságírói hivatás jelentőségéről és hasznos voltáról elmélkedett. Öntudatosabb és önértetesebb fejtegetést nem sokat irtak ehhez fogható, mely elavult nyelvezet dacára is megérdemli a felemlítést. Felveti a kérdést, vajon hasznos tagjai-e az ujságírók a társadalomnak? S miután felvetette, érdekes összehasonlítások, megjegyzések után megadja rá a választ s megállapítja az ujságírók szerepét a társadalom életében. Az érdekes cikk főbb pontjai ezek: „Mi lehet valyon az oka, hogy az Ujságírók a mai világban csak annyira betűsültek, mint a Historiának legalacsonyabb inasai, darabontjai? A tudosok, Litteratus Harlekineknek tartják őket; — a világ nagygyai keveset gondolnak velük, — az olvasók hazugoknak nevezik, — az Asszonyok pedig egy Friszért egy Ujságírónál gyakran nagyobbra bésülnek. Pedig egy Ujságíró minden híreket, történeteket és nevezetes tselekedeteket az egész világról össze-keres, — az igazat, az ellenkezők közül, a mennyibe lehet, ki válogatja, és mint a méhe,

egy tálalja az olvasók elejébe a felgyűjtött mézet. Hát nem elég érdem ez? — Nő hiszen megtörténik, hogy hazud is egyet-egyed. De mit is tehetne egyebet? Ő csak azt írja meg, a mit mások beszélnek és gondolnak, — ő Evangeliumot nem ír; sőt ha maga a tudós Lukács Evangelista, minden héten kétszer Evangeliumot írna, valyon lehetséges volna-e, hogy tsupa igazságot írjon. Egy Ujságírónak kötelessége sokkal terhesebb, mint mások gondolják. Az eszinek, ha valamit akar mutatni, minden héten kétszer, 3-szor, 4-szer is bizonyos órára jelen kell lenni. Nála sem főfájás, sem Krapula, sem rossz humor kifogás helyett nem szolgálhat — az ujságnak meg kell lenni, dolgozni kell. Egy Pap 8 napokig készül egy prédikációra; — egy Ujságírónak pedig egy órája is alig vagon némelykor. A Pap csak egy Ekklesiának tanít. Az Ujságíró az egész világnak is és ezért az ő irásának több nyomdoka lehet, mint 1000 Papének. A Pap csak a prédikáló székéből beszél és az ő beszéde csak a levegőbe szárnyal. Az Ujságíró a magáét kinyomtatja, mely sok ízben olvasatván, mélyebb nyomokat hágy mint a Prédikátor beszéde.

De akárhogy legyen, bizonyos az, hogy ez Ujságírókat, ha szinte olykor-olykor hazudnak is egyet-egyed, tsakugyan lehetetlen a Statusban úgy nem nézni, mint hasznos és nemes foglalatosságú embereket. Ők az olvasóknak időtöltést szereznek — egyenes sinor mérték mellett hordozzák a gondolatokat, az időt, a kinek hosszu rövidítik — olykor-olykor az igazat nyersen kimondják — és a mindennapi történeteket hitelesen előszámlálják.“

Választási mozgalmak

a szomszédban.

Nem lehet jelölt, mert zsidó. — Veszekedő kormánypártiak. — Az államtitkár bátyja. — Különös kortesvers. — Kik lépnek fel?

— Saját tudósítónktól. —

Mifelénk aligsug még a választási szellő, de lejjebb a szomszédban, a Maros táján már előkerültek a restaurációs tollak s a *Kossuth* képes kokárdák. A székely vér — jeles költők állítása szerint, — drága gyöngyöt ér, ám az alkotmányos küzdelem ötleteiből a kormánypárti jelöltek erre vonatkozólag tetemes árleszállítást eszközöltek a mennyiben egy-két koronát kínálnak fejéknél a választóknak. Az eredmény majd meg fogja mutatni, hogy a rokonszenves lőfőtűdök mennyiben találták elfogadhatónak ezt az alkalmi kínálatot, mely a *Petőfi* Sándor értékelését egy csapásra semmissé óhajtja tenni...

A székelység központjában Maros-Vásárhelyen már a maga teljes forrongásával veti előre árnyékát a harci zaj. Az I. kerületben *Sebest* Dénesnek — mint már többször említettük — *Sándor* János állam-

titkár, a székely Jézus-Krisztus lesz az ellenjelöltje, míg a II. kerületben *Bedőházy* Jánossal, a szép öreg úrral, az *Anakreoni* dalok poétalelkű fordítóival szemben felléptetik a gömbölyű *Nyirit*, a katona minisztert, a kiről tudják már *Marosvásárhely*, hogy rémitő hatalmas férfi, lévén ő az a ki annak idején *Vaskéz* grót vedelmére kivonultatott egy egész osztály, állig felfegyverkezett honvédhuszárt. Csak egyet hunyorított és dübörögtek a patkók, és csörögtek a kardok, és villogtak a kengyelvasak, mikor kivágtattak a nyalka huszárok a kaszárnyából. Ily nagy tekintélyű egyéniséget tán megválasztanak, — gondolja a kormánypárt, — álmukban látják elshahanni maguk előtt a képet, mikor *Nyiri* Sándor, *Marosvásárhely* képviselője leérkezik *Budapest*ről, s a katonabanda fujja, a helyőrség *enparade* kivonul, a gyalogság disztüzet ad, a lovasság pedig attakot intéz a canaille ellen, mely abcugolni merészli az arany mundértől ékes nagyság urat. — Csupán egy ember néz szomoruan maga elé: *Fenyvesi* Soma dr. a kormánypárt eddigi becéje, az aranyos Soma; mostanig ő volt az egyetlen jelölt, de a kilókban oly annyira súlyos miniszter kitérte őt a szabadelvűek szivéből és Somát, a drága Somát elhagyták hívei. Komolyan szólva különben: *Fenyvesi* dr.-t azért *melőzte a szabadelvűpárt, mert zsidó*, s féltek, hogy függetlenségi oldalról antiszémita címke alatt korteskednének ellene. A vásárhelyi kormánypártiak között egyébként nem igen dühöng az egyetértés, a miről érdekes bizonyíték az, hogy dr. *Szász* Károly szerkesztő, a kormánypárt által szubvencionált hivatalos ujságban a *Székely Lapok*ban nem régiben hevesen megtámadta saját pártfelét, a szabadelvűek neves férfiát: *Fenyvesi* Soma dr.-t. Az ügynek az ad kiválóan pikáns és mulatságos ízt, hogy a *Székely Lapok* ovadékat, — *Fenyvesi* dr. *tette le*. Szóval az aranyos Soma előre kifizette a díjat azért, hogy összeszidják. Párbaj is készült a dologból, de a felek kibéültek... Remélhető, hogy a szabadelvűek illetően *egysége* mellett, nem igen fog a mandátum friss kezekbe kerülni.

A *mezősgyi kerületben* a hivatalos jelölt a belügyi államtitkár bátyja: *Sándor* Kálmán nyugalmazott táblabíró, egy igen kedves öreg bácsi, a ki rossz adomákat mond, de egyébként jó fiu. Vásárhelyen körülbelül olyan szerepet játszik, mint e honhazában a derék *Hazafi* Vera

Telefon 395.

Ma nyílt meg Ma
Üzlet és Műhely
Tivoli-utca,
báró Bánffy-palota

UNIÓ.
gőzmosóda

Mielőtt a nagyérdemű közönség nagybecsű pártfogását ismételten kérném, elsősorban bocsánatot kérve, miután a Redoute-házból átköltöztem nem szolgálhattam azzal a munkával, mivel 6 évi ott létem alatt; oka pedig az volt, hogy míg a jelenbeli modern berendezésű műhelyem beállítottam sok anyagi áldozatomban került, mivel gépezeteim háromszor is cseréltem, hogy a n. érdemű közönség igényeit legmesszebb menő kívánalmáig kielégíthessem. Kérve tehát a n. érdemű közönség becses pártfogását e vállalatomban, mert minden igyekezetem odafordítom, hogy pontosan és lelkiismeretesen olcsóért kiszolgálhassam. — N. érdemű közönség szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel: **Klein Ferencz**, Unio-mosóda tulajdonosa.

Üzlet: Unió-utca 24.
Telefon 395.

János; mindenki szívesen cseveg vele, de senki se hiszi, hogy megválaszszák, pedig megérdemelné, hogy képviselő legyen, mert nagyszabású közgazdasági tevékenységet fejtett ki. Feltalált ugyanis egy sétatálcát, a mely egyúttal — *gyertya is*, a miből látható, hogy a szimpatikus öreg ur bátran címezhető magát a *székely Edison-nak*. A saját kortesversében, — melyet ő osztogattat, — mikor arról van szó, hogy milyen jelölt kell a magyarnak, a költő eként ajánlja őt:

Jobb a diós, mint a mákos,
Hasas kell és tudományos.

Az előbbi követelmény tekintetében az öreg ur mértéken felül kielégít minden várakozást, ám az utóbbira vonatkozólag jogosult agályok merülhetnek fel. A dalnok azonban, ki a nótát szerezte, bölcsen tudta, hogy a fenséges népnek sem a *has*, sem a *tudomány* nem elég, s azért illetéknépen zeng:

Pénzt is kapunk s nem titokba,
A „Kisbirtokos fiókba”
Jobbpárti a szívünk, lelünk,
Sándor Kálmán a követünk!
Éljen soká Sándor Kálmán!
Székely ember ő a talpán!!

De Sándor Kálmán a nőket is el akarja bódítani s ennek okából a bökversnek van egy ilyen része is:

Derék ember, munkás férfi,
Ki a népet csak becézi,
„Asszonyoknak nagy barátja.”
Örvend, hogyha őket látja.

A tízesebb mezősegi nőcskék között eleinte nagy izgalmat okozott e néhány sor, mikor azonban az ellenkortesek egy levelet mutatnak, melyben az öreg ur Mitzger Tivadar dr. fővárosi speciálistától kér tanácsot, az érdeklődés hullámai egyszerre elsimultak. — A kerület különben ismét a függetlenségi Bethlen István grófot választja meg. — Marostordamegye egyéb helyein ez a jelölések mérlege:

Akosfalva: Makkai Zsigmond függetlenségi,
Rozsnyai főszolgabíró,
szabadelvű.

Nyárádszereda: Gáll Sándor függetlenségi,
Dózsa Elek szabadelvű.

Gernyeszeg: Dr. Sebess Dénes függetlenségi,
gróf *Teleki* Sámuel pártönkivüli.

Szász-Régen: Urmánczi Nándor disszidens,
gróf *Teleki* Arthur szabadelvű.

Zene.

Marteanu hangverseny. Vasárnap, e hó 8-án a Vigadó nagytermében egy csodául hegedős a világhírű Marteanu fog játszani a közönség előtt. A kik idecsábították a művészt, azoknak hálás köszönettel tartozunk, s hogy az nem is maradt el: azt bizonyítja az, hogy most már alig lehet jegyet kapni. Az eseményszámba menő koncert, melynek során a nagy mester programja legjavát adja elő: eként fényesnek ígérkezik, s ugyszólván páratlanul előkelő keretben fog lefolyni, ekintve azt, hogy a jegymegváltók a leg-

uribb körök soraiból teltek ki. Olvasóink egyébként tájékozódást szerezhetnek a hangversenyéről a *Napló* mai nyilttéri hirdetésének átolvasásának rendjén.

A beteg József főherceg.

— Saját tudósítónktól. —

— január 5.

József főherceg állapotában — mint *Fiuméből* telefonozzák — ma *lényeges javulás állott be*. Az éjjelt nyugodtan töltötte s ma reggel étvágygyal reggelizett. A főherceg állapotának a javulására vall, hogy a budapesti főhercegi palotába a délelőtti folyamán nem jött távirati értesítés. Különb Klotild főhercegnő és leányai, Mária Dorottya és Erzsébet főhercegnők ma is a beteg mellett voltak egész délelőtt. A főhercegnek nagy örömet okozott, hogy leánya, Erzsébet főhercegnő ma délután friss rózsabokrétával lepte meg. A főherceg így szólt:

— Azt hiszem, hogy néhány nap múlva már magam is utánanézhetek kedves virágaimnak.

Tegnap délután fogadta a főherceg Klobucsár tábornok, honvédségi adlást. József főherceg négy aktát is aláírt. A főhercegnek a legnagyobb gondja, hogy a betegsége aggodalmakat kelt az országban.

— Csak ne tudnák meg! — sóhajtott — hogy beteg vagyok. Nagyon nyugtalanok lehetnek.

Az Események Utcája!!

Kolozsvár, január 5.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Az már még se járja, a mi az „Unio” utcában nap nap után lezajlik.

Épen ezért képtelen vagyok titkos irigységgel tétlenül tovább nézni ennek a különben történelmi nevezetességű utcának kapzsiságát és felemeltem tiltakozó szavamat, mert a „helybéli” sajtó úgy látom, csak a Pata-utóra haragszik. Hogy a közönség tiszta képet alkothasson magának panaszom jogosságáról, röviden elmondom, hogy miféle események történtek az „Unio” utcában.

Hát először is itt van az öreg Redoute, a hol 48-ban kimondták az uniót és valószínűleg ezért nevezték el az utcát „Unio” utcának.

Itt lakott Deák Pál, a volt főkapitány, a kinek ablakait ezeltől három évvel a fellázadt csöcselék Gödri örmester temetése után való napokon bezúgta. Az Unio utcában ölték meg ezeltől 22 évvel Csekénét, kinek gyilkosait aztán akasztófára is vitték a kéményből, a hova elrejtőztek a gyilkosság elkövetése után. Az „Unio” utcából szökött meg tetemes adosságának hátrahagyásával Valter a pékmester és hogy messzire ne menjek: Krausz Emil, a ki a Reményik-féle vállalatot kétszáz-ezer forintjától megkönnyebítette. Itt jelentett be csődöt Kozel F. József is, és innen utazott el minden további bejelentés mellőzésével Csehországba. Itt gyilkolták meg Fridrich és társai a 6-ik számú házban a pénzesievelhordót, ebben az utcában követte el merényletét a női becsület ellen Lengyel Károly is, a ki most a fogházban ül. És tegnapelőtt ugyancsak ebben az utcában, a 26-dik szám alatti házban követte el öngyilkosságát Lorencz József, a napokban lejátszódott szerelmi dráma szomorú hőse. És a mint hallom, ebbe az utcába akar költözni most a II. kerület egyik képviselőjelöltje is.

De nem folytatom tovább, mert megöl a sárga irigység. Hogy minden eseményt eiorozzon előlünk az „Unio” utca és ne-

künk szegény holdvilág, nyúl, pacsirta, cimbaion, kalános, liliom, porond és libucgát-utcai lakosoknak még egy picike lábikficamítás se jusson? Olyan nincs . . . !

Épen azért kérem a Szerkesztő Urat, jelentse be Filippi Gyula detektívönöknek, hogy holnap reggel pinytőke-utcai polgártársaim kimondhatatlan szomorúságára főbe lövöm magamat és így a mi utcánk is lesz egy kis szenzációja.

Külvárosi tisztelettel!

Manó,

aeóhátralékos a Pinytőke utcában.

LEGUJABB.

— A „NAPLÓ” távirati és telefon-tudósítása. —

A japánok Port-Arturban.

Budapest, jan. 5. (Saj. tud.) A japánok e hónap nyolcadikán vonulnak be Port-Arturba véglegesen.

Nagy szerencsétlenség Kóburgban.

Budapest, jan. 5. (Saj. tud.) Kóburgból jelentik: Ma délután egy sörház bedőlt, a minek folytán *hat ember szörnyet halt* és számosan megsebesültek.

Uj titkos tanácsos.

Budapest, jan. 5. (Saját tud.) Ludwig Gyulát, a magyar államvasutak elnök-igazgatóját valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki a király.

A szövetkezett ellenzék gyűlése.

Budapest, január 5. (Saját tud.) A szövetkezett ellenzék holnap délelőtt értekezletet tart. A függetlenségi párthoz folyton érkeznek üdvözlő táviratok.

NAPLÓ.

— Hírek. —

Különös eset.

Fegyenc, mint képviselőjelölt.

— Saját tudósítónktól. —

— január 5.

Mikor Nagyváradon, a körösparti metropolisban, a jó Barabás kicsavarta Tisza Kálmán kezéből a nagyvárad mandátumot, egy német ujság furcsa torzképet hozott. Széll Kálmán, mint Poncius Pilátus álltemelvénén. Előtte az összekötözött Jézus: — Tisza Kálmán vala. (Az anti Krisztus.) Az „ártatlan bárány” körül üvöltöttek a zsidók — a nagyvárad választók. És Poncius Pilátus kérdé a néptől:

— Kit akartok, hogy szabadon bocsássak. Jézust, vagy Barabást?

— Barabást! — ordította a nép. Barabást kihozták a börtönből és megválasztották országgyűlési képviselőnek. A jámbor németek pedig, valószínűleg elhiűtek, hogy a nagyváradia egy gonosztevőt választottak meg, képüket viselendő.

Eddig a mult tréfája. Most jön a komoly jelen. A jó Barabás, a ki 71 nagyváradia gyerek keresztapja

és 21 uj házas násznagya, megunta a sok keresztelőt, lakodalmot, s elbucszott a nagyvárad mandátumtól.

Nagyváradon ismét választanak. A véletlen tréfája most valósággal a börtön fenekéről rántott elő egy képviselő jelöltet.

Nagyváradon a szociálisták jelöltje ugyanis *Silberstein* Dezső szabósegéd. A jelölt a nem régen lefolyt élesdi véres zavargások alkalmával állítólag vezérszerepet játszott s ezért őt a nagyvárad törvényszék *négy évi fegyházra ítélte*. Silberstein most üli le büntetését s valószínűleg csak az esetben értesül a kinttintető bizalomról, ha lelkes proletár társai a fogház körül kiáltják el a szót:

— Éljen Silberstein Dezső képviselő jelöltünk!

Az eset maga az első Magyarországon, hogy *fegyencet jelöljenek a képviselő választásra*. Olaszországban az általános választások alkalmával 4—5 ilyen jelöltre is szavaztak az urnáknál s *hármát meg is választottak*.

* Jago. Szakács Andornak ily című nagybecsű tanulmányát a „Napló” mai számában más aktualitások miatt nem közölhetjük. Folytatása és vége legközelebbi számunkban jelenik meg.

* *Inség Kolozsmegyében*. Erdésszabályrendeletalkotott Kolozsvármegye törvényhatósága. Az inség elleni óvintézkedésekről és segélyezésekről szól a szabályrendelet és az a célja, hogy csakis az igazán nyomorult inségesek részesülhessenek könyöradományokban. E célt a következőleg óhajtják keresztül vinni: a hol inség van, a községi képviselőtestület kimondja az inséget s a község illetékes helyre benyújtandó kérése folytán igényt tarthat a segélyezésre. A melyik község azonban az éhínséget kimondotta, köteles a vasárnapi munkaszünetet a *korcsmákra is kiterjeszteni*, azaz szomjazni. Az eszme, a mely e szabályrendeletet irányítja, kétséget kizárólag eredeti és a nép javára irányuló. Mert ha ki lehetne irtani ilyen intézkedésekkel a pálinka iránti szomjuságot, sok szegény ember megkímélné magát egy bekövetkező éhínségtől és nyomoruságtól. Azonban a nép nem tudja méltányolni a célnak jó szándékát és inkább letagadja éhezését, csak hogy a vasárnapot a korcsmában tölthesse — itál mellett. A szabályrendelet különben, ha a miniszter jóváhagyja, jogérvényesül fog birni a vármegyében. Legfennebb csak arra lehetünk kíváncsiak, hogy hány község és hány járás fogja kimondani az éhínséget — a korcsmák ellen.

* *Felolvasás és értekezlet*. Január 8-án d. u. fél 3 órakor az Iparos-Egylet nagytermében nagyszabású felolvasást tart Geréb Izsák jogszigorló „A hazai ipar és iparosok érdekében” címmel, melyre a t. tagokat, valamint az érdeklődőket

tisztelettel meghívja: az Elnökség. — A kolozsvári kereskedelmi alkalmazottak szakegyletének előkészítő-bizottsága január hó 6-ikán este 8 órakor (Vizkereszt-napja) a „Biasini-szálloda“ éttermében értekezletet tart. Tárgy: Az előkészítő-bizottság beszámolója.

* **Bizalom Tiszának.** Végre elkészítette a feliratokat szerkesztő-bizottság a Tiszának december 30-án leszávozott bizalmi nyilatkozat szövegét és a nevezetes ülés jegyzőkönyvét hitelesítve tegnap fel is küldték a miniszterelnöknek az irást, a mely szerint Kolozsvármegye közönsége kinyilatkoztatja, hogy ővokon bizik Tisza gróf hazafiasságában. A feliratot Dózsa alispán írta alá.

* **A közigazgatási tanfolyam** második féléve e hónap 9-ik napján délután 2 órakor nyílik meg a megyeházán.

* **Öngyilkos gyárigazgató.** Tegnap reggel fél 6 órakor Fograscher János, a Czell-féle magyar-utcai szeszgyár igazgatója föbe lőtte magát. 41 éves volt és tettét buskomorságból követte el. Hulláját a bonctani intézetbe szállították.

* **Farsangi ajtatosságok.** Holnap estétől kezdve a Deák Ferencz-u. minorita templomban minden szombatón litániát és szent beszédet tartanak.

* **Elfogott tolvajbonda.** Veszedelemes egyéneket tartóztatott le tegnap a kolozsvári rendőrség. Köztük Moldován Fülöp Kugli Györgyöt és Székely Zsuzsát, kik mintegy 27 lopást követtek el egymás után cimboráik: Moldován Fülöp és Rézműves József segítségével.

„Műveleteik“-et rendkívüli ügyességgel szokták véghez vinni. Az áldozatokat becsáják kétes hírű korcsmákba és ottan beható szemle alá veszik első sorban a kiszemelt áldozat vagyoni helyzetét. Azután meseszerű könnyedséggel operálnak és valószínűleg nagyobb sikerrel, mint a tegnap. Mert tudni kell, hogy a tegnap, balul ütött ki bandára nézve. Becsáltak ugyanis egy járatlan falusi asszonyt egyik Széchenyi-téri italmérésbe és azután kilopták a zsebéből tíz korona készpénzt. A lopásra nem jött volna rá a rendőrség s a kárvalott is hiába futott volna az előtte ismeretlen tolvajok után, ha a véletlen közre nem játszik. Ez a véletlen pedig abból állott, hogy a lopott pénzüsszegen nem tudtak „igazságosan“ megosztzkodni. Négyen voltak és így nehezen tudták eldönteni, hogy kit illet meg jogosan az ötödik forint. Az osztzkodás nem a legsimább mederben folyt le és nem lehet megbotránkozni rajta, ha felhívta sarki rendőrfigyelmét is. Ez aztán bekísérte az egész bandát a rendőrségre, a hol rövid kihallgatás után befogták valamennyit.

* **Cáfolat.** A következő sorok leközlésére kérték fel a „Napló“-t: A „Kolozsvári Híradó“ folyó hó 3-iki számában közölt és a nagy közönség körében elterjedt azon hír, mintha öngyilkosságot követtem volna el, teljesen alaptalan, közönséges kacsa hír, mert eszemagában

sincs ilyesmit elkövetni. Erről — a kit érdekel — személyesen is meggyőződhet a „Fiumei kávébehozatali társaság kolozsvári fióktelepénél“, a hol ez idő szerint alkalmazásban vagyok. *Vajna Károly.*

* **Rendőri krónika.** Szökött katoná. A marosvásárhelyi honvédszázad szamosujvári alosztályától távirat érkezett a kolozsvári rendőrséghez, hogy egy közhuszárt, a ki Kolozsvárt szabadságon van, tartóztassanak le, mert szabadságideje lejárt. Nem volt szándékában a szökés, csak a vonatot késte le és ezért nem érkezhetett vissza a kiltözött időben Szamosujvárra. A rendőrség a huszárt letartóztatta és elkísértette Szamosujvárra. — *Tolvaj szolgál.* Györke Sándor korcsmárostól 30 koronát vitt el bejelentés nélkül szolgálja Gergely Márton. Megszökött, de tegnap este jelentkezett a rendőrségnél, a hol kihallgatták és ideiglenesen az őrszobába helyezték el. — *Tolvaj szabósegéd.* Megirtuk, hogy Katona József szabósegéd ittas állapotban új év hétfőjén 114 koronát lopott el Jókai-utcában lakó káziasszonyától és megszökött Nagyváradra, a honnan visszahozták rendőri fedezettel. Azt is megirtuk, hogy Katonát, miután a lopott pénzt vissza szolgáltatatta a károsnak, a ki nem kívánta megbüntetését — szabadon bocsátotta a rendőrség. Ma megjelent a szerkesztőségben a káros és a szerencsésen hazaérkezett Katona József és azt kívánják kinyilatkoztatni, hogy nem igaz, mintha Katona József lebujkban mulatott volna, nem áll, hogy Katona József kést ragadott volna és leüléssel fenyegetőzött. A dologból csak annyi felel meg a valóságnak, hogy Katona József elvitte háziasszonyának 114 koronáját Nagyváradra, de rendőri fedezet mellett pontosan vissza is hozta és visszaszolgáltatta háziasszonyának és most nem haragusznak egymásra. Mert hátha a kalandnak a vége jó — minden jó.

Törvénykezés.

§ Egy törött edényért — hat hónap. A büntetőtörvénykönyv 338. §-a úgy rendelkezik, hogy a visszaeső bűnös fegyházbüntetéssel sujtandó és a büntetés csak különös enyhítő körülmények figyelembevételével szállítható le börtönbüntetésre. Természetes, hogy a törvénynek ez a merev rendelkezése számos esetben félszűrségre, sőt egyenesen igazságtalanságra vezet annál is inkább, mert a bírók rendszertint tehetetlenek vele szemközt. Ilyen volt most a Vangó Julia esete. Ezelőtt csaknem tíz esztendővel ez a cselédleány két apró lopást követett el, amiért aztán mind a két ízben enyhe szabadságvesztésbüntetést szabtak ki rá. Azóta megbecsülte magát, tisztességes munkából élt s örízkedett attól, hogy a máséhoz nyuljon. Egy napon aztán ismét megszállta őt a kísértés és egy törött átjáró ház félreeső helyéről ellopott egy porcellán-edényt, a melynek értéke legfőlebb talán 20 fillér. Bírók elé került és a törvényszék szerint két évtől öt évig terjedhető fegyházbüntetés járt volna neki. A törvényszék azonban a mai tárgyalás után

mégis sokalta a fegyházbüntetést és a btk. 92. §-ának alkalmazásával a megengedett minimummal, hat hónapi börtönnel sujtotta.

A „NAPLÓ“ panaszkönyve.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Azt hiszem helyet fog adni soraimnak becses lapjában, mely — amint látom — a köz érdekét az egész vonalon hatékonyan és erélyesen akarja megvédeni. Panaszom van. Panaszom a m. kir. postára, a mely úgy látszik lezuhant a feje tetejére arról a magaslatról, amelyen a mai kor forgalmi intézményeinek lenniök kell és a melyen vannak is bizonyára sok helyen — Kolozsvár kivételével.

A gyorsaság nem boszorkányság; de az a lassúság és hanyagság, melylyel a kolozsvári posta mostanság működik, az egyszerűen érthetetlen, megmagyarázhatatlan. 1904. december 31-i bélyegzés szerint az napon földolt levelet Budapestről és Brassóból megkaptam 1905. jan. 5-én. Tehát teljes egy nappal későbbben mint megkapnom kellett volna. És szakasztott ilyen panaszokat hallottam másoktól is.

Mi lehet az oka ennek? A karácsonyi és újévi forgalom ilyen késedelmet nem okozhatott, vagy ha okozott, az is a postaigazgatóság hibája, amely kellő segédzemélyzettről nem volt képes gondoskodni. A karácsonyi és újévi forgalom nagysága okozhatta azt, hogy az utcák egyik oldaláról a másikra átfutkosó szegény levélhordók a postaküldemények nagy sulya alatt roskadozva, reggel helyett délután kézbesítettek, de azt modern postaintézménynél nem lett volna szabad okoznia, hogy négy-öt napi késéssel érkezzenek meg fontos és sürgős levelek. Kérek javulást és orvoslást.

Egy polgár.

Jdegenek naplója.

Kik érkeztek tegnap Kolozsvárra?

New-York szálloda.

Szereday Aladár és neje birtokos Szt.-Mihály-Telke, Csurgay Tihalmér ügyvéd Lugas, Kiss János iparos Marosvásárhely, Gáspárek A. ékszerész Debrecen, Fleischer Leo kereskedő Budapest, Karsai Sándor ügyvéd Budapest, Ritz Adolf iparos Marosvásárhely, Veress Ferencz és neje állatorvos Torda, Weinberger Jónás kereskedő Bécs, Kádár Mór kereskedő Nagyvárad, Jaeger Miksa önkéntes Budapest, Herzog A. kereskedő Budapest, Goldstein K. kereskedő Budapest, Kovács Rezső kereskedő Budapest, Vasváry Emil intéző Felső-Szikolony, Hay Adolf kereskedő Bécs, Donáth Jenő kereskedő Budapest, Küry Andor birtokos Jászkesér, dr. Rózsa Leo orvos Ungvár, Somló Imre jogszigorló Budapest, ifj. Nagy Károly építész Budapest, Reisna J. kereskedő Pápa, Klein A. kereskedő Pápa.

Panonia (Feszli) szálloda. Lázár Jenő biztosító hivatalnok Budapest, Csanádi Török Gerő ügynök Budapest, Vitéz Lajos földbirtokos Oroszáza, László Simon állatorvos Teke, Novák Viktor utazó Budapest, Ormos Arnold utazó Budapest, Weinberger Sándor utazó Budapest, Gr. Teleki József Fehér-Szék, Kondoba János utazó Bécs, Luszt Armin utazó Budapest, Szentiványi Gyula birtokos Farnos, Schubert Sándor

gyáros Budapest, Dániel Károly utazó Budapest, Virág N. igazgató Fiume, Rubinstein N. utazó Budapest.

Központi szálloda. Sándor Kálmán nyug. táblabíró Marosvásárhely, Weil Adolf bérlő Tökod. Vadász Anna tanítónő Bukarest. Scharfstein Mór kereskedő Zsibó. Nagy Árpád jogszigorló Pozsony. Kolovrát S. kereskedő Bécs. Herédy József bortermelő Gyöngyös.

Biazi szálloda. Krausz Imre Budapest. Fangh István máv. hivatalnok Czegléd. Özv. Esztergár Kristófné magánzó Maros-Ludas. Dr. Székely Kálmán ügyvédjelölt Nagyvárad. Felszegi Mihály jogszigorló Dicsőszentmárton. Szentpéteri Olga magánzó Torda.

Főszerkesztő: DR. ÖVÁRI ELEMÉR.

Felelős szerkesztő: SZÁSZ ÖDÖN.

Kiadó: „NAPLÓ“ hírlapkiadó-vállalat

NYILTTÉR

Reggelig nyitva.

A Jókai kávéházban Jókai-u. 4. sz. a farsangi idény alatt naponta, éjfél után

friss korhelyleves és valódi szepesi tormás virsli. Mulató közönség találkozó helye

Heimann Sándor kávész.

Reggelig nyitva.

1905. január hó 8-án (vasárnap)

a Vigado termében

MARTEAU

világhírű hegedű-művész

egyetlen hangversenye.

Műsor:

1. Bach, Chaconne
2. Mozart, Es dur verseny. Allegro. Moderato. Un poco adagio. Rondo. Allegretto.
3. Bruch, G. moll verseny. Allegro. Moderato. Adagio. Finale.
4. a) Godard, Adagio gathetique. b) Wieniawsky, Tarantelle G. moll.

A zongora kíséretet Stephanidesz Károly karmester ur volt szíves elvállalni.

Körszék 8 kor. Számozott-hely 5 kor. Karzati ülőhely 3 kor. Páholy 12 korona.

Jegyek Lepage Lajos és Neumann M. főtéri üzletében kaphatók.

ÖSZI ALBERT

ékszer és óra nagyraktára, Kolozsvárt, Wesselényi M.-u. 2. nagy választék ezüst árukba. — Javítások felvállaltatnak. —

Szinhatzi musor:

Péntek (d. u. Ocskay brigadéros.
(este A modell (b. 87 sz.)
Szombat: Az ember tragédiája.
Vasárnap d. u. Peleskei notarius.

REGÉNY.

A két vérfolt története.

Bünygyi elbeszélés.

Irta: A. Conan Doyle. 11

— Ezért nem volt önre szüksége a rendőrségnek Holmes ur, hogy megmondja, hogy a szőnyeget megfordították. Ez ugyanis világos, mert a foltok fedik egymást ha egymásra fektetik. Hanem amit kérdezni tudnék, hogy ki tette azt s miért?

Láthattam Holmes merev arcán, hogy vonaglott a belső izgatottságtól.

— Nézzen ide Lestrade, — mondá — az a rendőr ki a bejárónál örködik, egész idő alatt a helyén volt?

— Igen, ott volt.

— Nos, fogadja el tanácsomat. Hallgassa gondosan. De ne tegye azt elöttünk. Itt fogunk várni. Vigye őt a hátsó szobába. Egyedül, könnyebben csikarhatja ki tőle a valómást. Kérdezze meg, hogy merészelt beengedni valakit és aztán magára hagyni a szobában. Ne kérdezze, hogy tette-e ezt. Vegye mintha már biztosan tudná. Mondja, hogy tudja, hogy volt itt valaki. Szorongassa. Mondja, hogy csak a tökéletes őszinteség által nyerhet bocsánatot. Tegye pontosan azt a mit mondtam.

— Szent Györgyre, ha tudja, kiveszem belőle, kiáltá Lestrade. Kirohant a folyósora és néhány pillanattal később visszahangzott a hátsószobából ijesztő hangja.

— Most, Watson, most! Kiáltá Holmes, örült sietséggel. Mind az a demoni erő, mely eddig elrejtődött gondtalan külseje alatt, a legnagyobb erőszakkal tört ki. Félrehuzta a szőnyeget a padlóról, egy pillanat múlva négykézláb guggolt és minden egyes fa kockát megpróbálta megmozgatni. Egyik félrefordult mikor körmét élébe feszegette. Visszacsapódott, mint egy skatulya födele. Egy kis fekete mélyedés, nyílt meg alatta. Holmes bele mélyesztette szenvedélyesen a kezét de vissza is vonta mindjárt mérges és csalódott mormogással. Üres volt.

Gyorsan, Watson, gyorsan, Tegyük megint vissza! A fa kocka helyére volt téve és a szőnyeget épen csak, hogy egyenesre húzhattuk, mikor már hallottuk Lestrade hangját a folyosón. Holmest bágyadtan a kandallóhoz támaszkodva, találta türelmesen és elszántan, küzdve a fel-feltörő ásitás ellen.

— Sajnálom, hogy várni hagytam, Holmes ur. Látom, hogy halálra untatja ez az egész dolog. Igen, vallott, minden rendben van. Jöjjön ide Pherson. Hogy hallják ezek az urak saját szájából megbocsáthatatlan viselkedését.

A nagy rendőr, vörös arccal és bünbánóan sompolygott be a szobába.

— Nem akartam semmi rosszat, uram, biztosíthatom. A fiatal asszony az ajtóhoz jött mult este — eltévesztette a házat. Aztán beszélgetni kezdtünk. Oly unalmas, ha az embert egész nap itt tartja a kötelesség.

— Nos, azután mi történt?
— Szerette volna látni a szobát, hol a gyilkosság történt — olvasott róla az ujságban, mondta. Nagyon becsületes, uribeszédű fiatal asszony, uram, nem láttam benne semmi rosszat, ha körülnéz. Mikor meglátta a vérfoltot a szőnyegen, le esett a földre és úgy feküdt ott, mint egy halott. Szaladtam a konyhába vizért, de nem hozhattam neki. Azután a sarki boltba mentem egy kis szeszért és mig vissza jöttem a fiatal asszony már meggyógyult és fennállt — szégyenkezett, merem mondani és rám sem mert nézni.

— Hogy volt a szőnyeggel?

— Igaz, uram, egy kicsit ráncos volt, mikor visszajöttem. Nézzé, reá esett, ez pedig csiszolt padlón fekszik és semmi sem tartja helyén. Én azután kisimitottam.

(Folytatjuk.)

Stolcz Vincze

aranyműves

Mátyás király-tér 12. sz.

Készít új munkákat, átalakításokat valamint javításokat.

Ékszer, zálogjegyeket, tört aranyat és — ezüstöt vesz. —

Új üzlet Új üzlet

a vashid mellett.

Valódi Singer varrógépek raktára

FINKLER és TÁRSA

cégnél, Kolozsvár, vashid mellett.

Nagy raktár kerékpárokban, varrógépekben és azoknak alkatrészeiben.

!!Nagy javító műhely!!

Javitunk: írógépeket, készítettünk villanycsengő berendezéseket és minden e szakmába vágó javításokat olcsón és pontosan eszközölünk. Régi varrógépeket is becsereölünk.

Varrógépek részletfizetésre is kaphatók gyári áron.

Szerkezeti hibákért 6 évi jótállást vállalunk.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölünk.

Finkler és Társa.

Emailirozunk szakszerűen berendezett email kemencékben.

Kalapkészítő műhely.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Kolozsváron Széchenyi-tér 17. szám alatt kalapkészítő műhelyt nyitottam.

Elvállalok kalap ujjaalakítást, tisztítást és cilinder vasalásokat és minden e szakmába vágó munkákat jutányos árák mellett.

Midőn a n. é. közönség becses párfogását előre is kérem, bátorodom megemlíteni, hogy eddig is Kolozsvárt, Széchenyi-téren egy kalap üzletben öt éven át, a közönség legnagyobb megelégedésére dolgoztam és ezt kiérdemelni ezután is igyekezni fogok.

Tisztelettel:

SZABÓ JÁNOS, kalapos.

Szolid kiszolgálás.

IZSÁK MÓR

férfi szabó terme,
Mátyás Király-tér 19. emelet.

Nagyrabecsültrendelőimet van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy kitűnő minőségű

fekete salon, hazai és valódi angol és skót

szöveitek vannak raktáron, amelyekre nb. rendelőim szíves figyelmét felhívom.

Kiváló tisztelettel

Izsák Mór.

A Szegedi vendéglő a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, a Deák Ferencz utca 26 szám a.

A „SZEGEDI VENDÉGLŐ“

összes helyiségei a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva vannak és a t. közönség rendelkezésére állanak. Tiszta magyar konyhájára, valódi egri és celnai boraira felhívja a t. közönség figyelmét a tulajdonos.

Egész éjjel nyitva.

Telefon-szám 399.

STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedése

KOLOZSVÁR, Wesselényi-utca 12. szám.

A közelgő nagy ünnepek alkalmából felhívjuk a n. é. közönség figyelmét arra, hogy STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedőnél Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12. szám alatt

a legjobban és a legolcsóbban lehet lisztet, fűszert és tűzifát beszerezni.

Ne mulassza el senki sem hírdetésem valódiságáról meggyőződni.

Eladó házastelkek, szőlők és szántóföldek!

1. Dézma-utca és Pap-utca sarkán üres telek egészben vagy részletekben.

2. Rudolf-út 31. számú házastelek egészben vagy részletekben.

3. Árpád-út 8-ik számú házastelek, pék-üzlettel.

4. Magyar-utca 83. számú házastelek, pék-üzlettel nagy kerttel, gazdasági épületekkel.

5. Nádas-terében egy drb. szőlő a közép lábban.

6. Brétfő- és Nádas-tere szőlők alatt uthosszában egy vonalban levő szántóföld, 40 telekre felosztható, egyenkint 222 négyszögöltre, sőt nagyobb telkekre is felosztható, vasuti, téglagyári, gyufagyári munkásoknak igen alkalmas, valamint a külvárosi földeseknek is. Ertekezhetni: Rucska Lajos tulajdonossal Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 9. szám.

ÚJ ÜZLET!

Karácsonyi és újévi bevásárlásait

a FRIEDMAN M.-féle üzletben Deák Ferencz-utca 5 szám alatt.

== szerezzé be. ==
Zománczott kék edényekben nagy választék konyhaberendezések, üveg-árúk, china-ezüst különlegességek ugyszinte sok más dísz tárgyak stb. — Vidékre megrendelések pontosan eszközöltenek.

Nagybani vevők nagyobb ár- engedményben részesülnek.

Pontos kiszolgálás!

SZOLID ÁRAK!

Egész éjjel friss habléves

Egész éjjel friss korhelyléves

Cégtáblákat

Üvegre, vászonra és
bádoglemezre igen ol-
csó árak mellett készít

BELLEVÁRI MIHÁLY

Kolozsvárt
Kossuth-Lajos-utca 7.

SZÉCHENYI KÁVÉHAZ

Széchenyitér 27. szám alatt

kényelmes
mulatóhely

legjobb minőségű borok és
kőbányai sörök ugyszinte hi-
deg büffe kapható. — Számos
látogatásért esedez

JÓZSA BENJÁMIN
tulajdonos.

Balaton-kávéház**Emke-tér.**

A mulató közönségnek
a legkényelmesebb és
minden igényeknek megfelelő

találkozója.

Gyárfás Juliska,**Balaton-kávéház tulajdonos.**

13 1-52

Felhívás.

Az „Erdélyrészi általános takaré- és hitel-
szövetkezet” (Kolozsvár, Ferencz József út 2.)
3 évre szóló **koronás-évtársulatot** indított meg,
a melybe való belépésre a t. közönség ezennel
tisztelettel felhivatik.

Az évtársulat tagjai 3 éven át hetenként 1, vagy
több koronát fizetnek be etéti könyvre s a 3
év leteltével úgy a befizetett összegek, valamint
5% kamatja s az átírási és késedelmi díjakból
eredő jövedelem a bank által a tagoknak kész-
pénzben kifizetetik. Az említett jövedelemmel a
betett koronák kamatja 10%-ra is felnöhet.

A tagok kölcsönt nyernek váltóra, kötelezvényre,
értékpapírra és jelzálogra, mérsékelt kamat
mellett.

Ha a tag kölcsönt vesz igénybe, a kölcsönt 1—2
koronájával fizetheti 3 év alatt vissza, ha pedig
kölcsönt nem vesz igénybe, de bármely okból
a befizetéseket beszüntetni akarja, könyvét másra
átruházhatja s azt mint készpénzt bárki átveszi.

A hetenkénti koronás befizetést senki meg nem
érzi s így minden tag minden nagyobb áldozat
nélkül három év alatt jól kamatozó tőkére tesz
szert.

Az évtársulatba való belépés mindenkinek me-
legen ajánlható.

Egy finom fehérnemű varrónő;
akik: Linczeg-u. 9. sz.

Eladó

egy házas telek
a monostori utcában.

Ujonnan épült, 6 szoba, 3
konyha, fürdőszoba és mel-
lékhelyiségekkel, nagy gyü-
mölcsös kerttel

15,500 koronáért.

4000 kor. készpénz,
a többi amortizált kölcsön.

10 évig adómentes.

Értekezhetni a kiadóban.

Hirschfeld Sándor elsőrendű fűszer- és
csemege-kereskedése —

Mátyás király-tér.

KOLOZSVAR.

Távbeszélő állomás 53.

Ajánlja a n. é. közönségnek dúsán berendezett fűszer- és csemege-árúit,
nagy választékban Magyar Cognac, legolcsóbb 1 nagy palaczk 2.40 = 1 frt
20 kr. Kitünő minőségű Erdélyi szilvórium és seprő pálinka. Magyar Li-
kőrök. Finomított tiszta szesz. Magyar és Angol rumok. Legfinomabb teák.
Magyar gyártmányú tea-sütemények. Asztali, pecsenye, gyógy- és pezsgő-
borok. Kőbányai sörök.

Kugler H. budapesti udvari czukrázda, czukorka és süteményeinek
egyedüli raktára.

Kérve nagybecsü pártfogását

30-1-5

Hirschfeld Sándor.

1 kiló pergelt kávé 2 kor. 80 = 1 frt 40 kr.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája

Kolozsvár, Jókai-utca 15.

Telefon-sz. 379.

Elvállal és készít mindennemű nyomdai munkákat a legizlésesebb kivitelben.
Vidéki megrendelések gyorsan, pontosan és szolid árban teljesítettnek.